

Előfizetési árak:
 egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
 negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
 hirdetések mérsékelt árak szerint

A lap megjelenik minden vasárnap
 Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Arpád-ut 20.
 hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közlemények és előfizetési penzek küldendők

Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

A polgári leányiskola építkezés ügye.

Lapunk múlt számában jeleztük, hogy a polg. leányiskola új épületet kap, most pedig rá akarunk mutatni az építkezés szükségére és sürgős voltára, miután a jelen viszonyoknál fogva az építkezés sokára nem halasztható, ha csak az állam azt nem akarja. — hogy a polgári iskola növendékei egészségük rovására és a tanítás hátrányára, a jövő tanévben is, a mikor remélhetőleg még tulzsufoltabbak lesznek az osztályok — „hering” módra legyenek összezsúfolva.

A mikor az állam a polg. leányiskola jelenlegi épületét megvette, akkor az intézet részére elég volt négy tant terem, mert abban az időben parallel osztályokról még álmodni sem lehetett, de meg egy-egy osztályba sem járt akkor annyi növendék mint most, dacára a parallel osztályoknak, tehát az iskola az akkori viszonyoknak megfelelt.

Am azóta a viszonyok meglepő arányokat öltöttek, az osztályok túl népesedése megkövetelte, hogy az I. II. és III. osztályok részére parallel osztályok állitassanak fel és dacára annak egy-egy osztályba mégis több növendék jár, mint azelőtt.

Most már minden zugát az iskolának felhasználták tanteremnek, úgy hogy az iskolának sem megfelelő igazgató iroda, sem alkalmas tantestületi

szobája és szertára nincs, a drága eszközök megvannak s künn az előszobákban kallódnak, sőt a tornaterem is osztálynak van már berendezve, a honnan a növendékeknek, ha egy másik osztálynak van torna órája, hurcolkodniok kell, a szolgának pedig a padokat az udvarra, meg újra vissza kell czipelni.

Az intézetnek rajzterme sincs, ez pedig sikeres rajzitanítás érdekében okvetlen szükséges volna, mert szük helyen, a hol a növendékek össze vannak zsúfolva és a hol talán a világosság is kifogás alá esik, rajzot tanítani nem lehet, azontelül így jönnek létre a mindenféle gerinez elgörbülések és nem elgyöngülések.

Ugyan ez áll a kézimunka tanításnál is, ahhoz is külön tágas teremre volna szükség, mert még a varrógépeket se lehet elhelyezni miután a padok annyira előre szorultak, hogy a katedra már a küszöbön van.

Az intézet érdekében áll azután az is, hogy az igazgató lakása az iskolaépületben legyen, közel az irodához, ezt megkívánja az iskola kellő felügyelete, de adminisztrációs ügye is.

De megjegyezzük, hogy az építésnél nem szabad pusztán a mostani viszonyokkal számolni, hanem tekintettel kell lenni arra is, hogy Ujpest évről évre több és több lakost számlál, mert előrelátható, hogy a lakosság számát a rendezettebb közlekedési viszonyok hirtelen fogják emelni, továbbá figyelembe kell venni azt is, hogy az iskoláztatás

évről-évre nagyobb mérveket ölt, úgy hogy 2—3 új osztály felállítása már csak rövid idő kérdése lesz, ha csak — a mit nem tételezünk fel az államtól — az iskoláztatást nem akarja korlátozni. De arról szó sem lehet, mert az iskolázást bár mennyi áldozatába is kerül az az államnak, művelt államokbannem szokták megszorítani, hanem inkább fejleszteni.

Ezekből világosan kitűnik, hogy a polgári iskola építkezése napról-napra égetőbb szükségé válik, mert nagy kár volna azért, ha az intézet, mely rövid idő alatt oly szép magaslatra emelkedett, osztály és egyéb helyiségek hiányában nem volna képes tovább fejlődni, kénytelen lenne visszamaradni csak azért, mert nincs alkalmas épülete.

Azonban mi hisszük és reméljük, hogy *Wlassics Gyula* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, ki szívvvel és lélekkel oda törekszik, hogy az iskolák érdekét előmozdítsa, az előtte fekvő építkezés ügyében hamar fog intézkedni és el fogja rendelni azt, hogy az építkezést minél hamarabb megkezdjék.

A polgári leányiskola építkezése az egész község érdeke: ezért felkérjük Volfner Tivadar orsz.-gyűl. képviselőket arra, hogy az ügy érdekében az illetékes helyen emelje fel szavát ő is és mint az ujpesti viszonyok jó ismerője, világosítsa fel a közoktatásügyi minisztert az ujpesti viszonyokról és a polg. leányiskola építésének égető szükségéről.

Több szülő.

A „KÖZÉRDEK” TÁRSZÁJA

A habos fánk, vagy az „Ujpesti torna- és vívóegylet” bálja.

(1897 februárius 27-én.)

Ugy vagyok a habos fánkkal, mint Lichtmann doktor bátyánk a borral. Elmulik egy-két hónap, a nélkül, hogy eszebe jutna a bor, de aztán, ha eszebe jut, törtéjek az bár esti 10 órakor, megy utánna meg a határon túl is. Persze annak a bornak jónak kell lennie.

Jó magam feléig se hederitek a habos fánkra, de aztán, ha ize váratlanul megjelenik a számban, folyik a nyálam utánna, mint vizsláé a tűzhelyen sísitgő rostélyos után.

Ez a habos fánk utáni inger mult szombaton ismét ijesztő módon elfogott s mi több, esti 10 óra felé már annyira esiklandozta inyemet, hogy annak esilapításáról, az életben első személy iránt tartozó tisztelt, szeretet és ragaszkodás elvénel fogva, kötelességszerűleg gondoskodnom kellett.

Hol kapok én most habos fánkot Ujpesten, esti 10 órakor? Töprengtem magamban, s ha kapok is, az már ott kísértet egyszer, annak idején. Luculus asztalan. Abban már aligha lesz hab, csak a külső váza és máza mutatja, hogy valamikor habos fánk volt.

A gondolat, hogy nem juthatok habos fánkhoz, megrendítette egész valómat.

Ejh, mit tört ki belőlem végül az eikeseredes — gyorsan fiakert, megyek Pestre a Szikszayba. — — mesoda? — — Vadász-kürtbe, az Angol királynéba, az országos kaszinóba, meg a nemzeti kaszinóba is elmegyek, de habos fánkot ennem kell. Gyorsan át is öltöztem, hogy esetleg mindeme helyeken megjelenjek, mire a fiaker előáll.

Mint az üldözött vad belevetettem magamat a kocsiába s ez, a mily gyors volt indulása, oly rövid volt rohogása. Megáll.

— No, mi az? kerdem a kocsist türelmetlenül.

— Itt vagyunk, nagysás ur, válaszolt ő szemtelen mosolygással.

— Hol itt? Maga kinzó kujon!

— A bálba, nagysás ur. Nem tetszik hallani Balogh Juskát?

— No beszéljen, a Balogh Jóska vőlegény. Kisebb gondja is nagyobb annál, mintsem bálba menjen és még hozzá hallassa magát.

— Nem az ujpestvidéki takarékpénztár főkönyvelőjét értem. A Balogh Juskát, a cigányt! Hát, hisz' tan csak ide akart jönni a nagysás ur? mondá ketsogbeesve a kocsis.

— És mintha tovább mondta volna: itt is kap am habos fánkot.

— És én, mert ezt hallani véltem kiszálltam a kocsiából s besurrantam a folyosón.

A belépőnél megpillantottam Schmidt Richárdot, a kőfogadta a 'csés jó estét és felém nyujtá kezét.

Már ekkor magamon kívül voltam.

Schmidt Richárdnak felém nyujtott kezében habos fánkot véltem látni. Ő megragadta a kezemet s roppantott rajta, felsziszenteftem nem mintha a szorítás fájt volna, hanem mert azt hittem, hogy a habos fánkot roppantotta össze.

— Orvost, gyorsan orvost.
 — Nem kell. Köszönöm. A diagnózis már meg van állapítva. Csak orvosság kell.

— Minő? — az istenert! minő?
 — Ha — — ha — — habos fánk — nyöszörögtem én.

Schmidt Richárdnak ijedt arca kiderült s ajkai mosolyra vonultak.

— Habos fánk? Van sok! friss, pompás!
 — Van sok? friss is, pompás is? kerdem elragadtatva.

— Van bizony. A tornabálon ne lenne!
 Menynyei érzés hatott at. Az a tudat, hogy felesigazott vágyamat kielegithetem — valóságos kéjjel töltött el.

A garderobeur hamarosan elbánt velem, aztán Schmidt Richárd vett pártfogása alá s felvezetett az izlesen díszített nagy terembe.

A társaság, mely ott egybe volt gyűlve dicserefere válik Schmidt Richárdnak az »Ujpesti torna- és vívóegylet» elnökének, a miben ketségkívül nagy érdeme van néjének is.

Az a figyelem, előzékenység, körültekintés, mely mindkettőjük kiváló tulajdonsága, Ujpesten a társadalomban oly pozítiót biztosított számukra, mely büvkör módra vonz, melegít s a körükben való forgolódást valósággal megkivántatja.

A mai tanügy.

Azok, akik a tanügyi viszonyokkal ismerősek, azok bizonyára nem lesznek elragadtatva a mai viszonyoktól. S bár mennyi haladás mutatkozik is a tanítási módszer és a tanítók jobb képesítése körül, a tanügyi felügyeletet nem lehet egészen jóvá mondani és ez képezi hátrányát az egész ügy menetének.

Utóbbi időben nagyon felkapott a rendeltettség és ugyászolva napról-napra érkeznek újabb és újabb rendeletek az iskolákhoz, a mely szépen elrendeli, hogy a tanítónak mikor kell iskolába jönni, ott hogy tartsa fejt, mikor és hányszor vegyen leégzetet, mikor-menjen haza, mikor nézzen jobbra vagy balra stb., szóval olyan dolgokkal traktálják a tanítókat, a miket már ha a tanítókezezdéből kijön is tudnia kell. Azután napról-napra újabb statisztikát követelnek és csak papirokból akarják tudni, hogyan tanulnak a gyerekek az iskolában és hányan járnak iskolába.

Egyáltalán ma ezen a terepen is a külsőségre, a luxusra helyezik a fókust, a dolog lényege pedig figyelembe nem jő.

Pedig mi azt hisszük, hogy nem annyira a tanítókat kellene ellenőrizni, a kik ugyis teljesítik kötelességeiket, mint inkább a szülőket és hatóságokat, hogy a gyermekek az iskolába pontosan járjanak, mert bizony tanulók nélkül a legjobb tanító sem képes tanítani, az iskolába nem járó tankötelesek nagy száma a tanító pontos megjelenése nem esőkenti.

Az iskolába nem járó tankötelesek száma óriási és dacára annak, ezt a tanfelügyelő a hatóságokkal egyetemben nem valami nagyon veszik figyelembe, mert ellenkező esetben valahára ezeknek a szegénytelen viszonyoknak megis csak meg kellene szűnniök.

Nem volt még eset rá, hogy az olyan gyerekeket, a kiknek szülei elmulasztják őket iskolába járattatni, amint a népoktatási törvény parancsolja, gondnokság alá helyezte volna, pedig az olyan gyerekek szolgáltatják később a bűnösöket, kiknek száma napról-napra ijesztő módon szaporodik.

Éppen olyan enyhén bűnnek a mulasztási bírságok behajtásával is, s ha meg is büntetnek olykor-olykor valakit 50 krral vagy 1 frttal, a megbírságot szülő megis csak kegykedve szerinti küldi gyermekeit az iskolába, mert azontúl már nem megy a szigorúság.

Azután vannak ismét szülők, akik ugyan elküldik gyermekeiket az iskolába, de a gyermekekből ki van halva minden nemesebb érzés, a szülő tudtával lop, sőt van rá eset, hogy a szülő küldik lopni és a tanítónak nincs fegyelmi eszköze, hogy a gyerekeket

bűneiért megbüntesse, a szülővel szemben pedig a hatóság szemel huny és a gyermek a tanító láttára vetemedik a bűnre, anélkül, hogy ezt meggátolhatná, mert nincs büntetési-, a szülővel szemben pedig rendelkezési joga. Ilyen eseteknek a meggátolására nincs rendelet, nincs hatóság, nincs felügyelet.

Igy szaporodik a bűnösök száma anélkül, hogy a hatóság gondoskodnék arról, miszerint ezen szegénytelen és veszélyes állapotokat megszüntetné.

Ezeket a lényeges dolgokat kellene megrendszabályozni, az iskolai hatóságoknak azok megszüntetése érdekében kellene szigorubban eljárni, ezeket a dolgokat ellenőrizni és a feljelentéseket komolyan végrehajtani.

Ez a dolog lényege, ott rejlik a legtöbb baj, a miért tanügyünk nem tud oly áldásos eredményt felmutatni, a mint ezt tőle megkívánjuk.

Nem a tanítók könnyelműsége mulik az eredmény, hanem a szakszerűtlen és felületlen tanfelügyelet, a hatóságok közönyös és a túlhümanus nevelési rendszerén.

Tessék ezt a betegséget orvosolni, a tanítók majd tudni fogják kötelességüket. Azokat kell felelősségre vonni és rendszabályozni, a kik mulasztást követnek el, a kik nem hajtják végre a törvényeket, ezekre küldjék az ukázusokat, nem pedig azoknak, a kik rá nem szolgálnak és lelkiismeretesen teljesítik kötelességüket.

Fel kell hagyni a külsőségekkel és valahára a dolog lényegével törődni. — r. — s.

LEGUJABB.

Járásbiróság Ujpesten.

Az országgyűlési szabadelvű-párt folyó hó 5-én tartott értekezletén tárgyalták az igazságügyminiszterium költségvetését. A tárgyalás során felszólalt kerületünk országgyűlési képviselője Volner Tivadár is Ujpest községnek járásbirósággal való ellátása iránt. Felszólalása folyamán kifejtette, hogy Ujpest, Rákospalota, Főth és Danakész községek részére Ujpest székhellyel egy telekkönyvi hatáskörrel felruházott járásbiróság felállítása közszükséglet képez, a melyet úgy a birtokviszonyok mint egyéb ipar- és kereskedelmi állapotok nagyon kívánatosá tesznek. Kéri az igazságügyminisztertől ennek felállítását.

Az igazságügyminiszter azonnal

megadott válaszában kijelentette, hogy ezzel a kérdéssel már behatóan foglalkozik s az Ujpesten telekkönyvi hatáskörrel is felruházott járásbiróság felállítását helyesli és szükségesnek tartja. Igéri, hogy amennyiben tárezájának pénzügyi állapota azt megengedi, a jövő évben felállítja Ujpesten a járásbiróságot.

Gratulálunk az első sikerhez!

Heti tájékoztató.

Március hó

7. vasárnap. *Aqu. Tamás.* I. Napoleon elhagyta Elbát 1815.

8. hétfő. *Ist. János.* Ferencz Károly fhercege a király atyja megh. 1872.

9. kedd *Franziska.* Danjanich és Vecsey győzelme Szolnoknál 1849.

10. szerda. *40 vértanú.* Mazzini József olasz agitator megh. 1872.

11. csütörtök. *Herakl.* Eötvös Károly orsz. képvis. szül. 1842.

12. péntek. *Gergely.* Stanley felfedezi a Congo államot 1877.

13. szombat. *Rozina.* II. József császár szül. 1741.

HIREK.

Tisztelettel kérjük olvasóinkat és lapunk barátait, hogy minden Ujpesten és Rákospalotán előforduló eseményről lapunk szerkesztőségét értesíteni sziveskedjenek. Tisztelettel: a szerkesztőség.

— Egy kis újítás. A mint lapunk olvasói látják, lapunk mai számában «heti tájékoztató» kezdünk közzéadni. Ezzel az újítással lapunk olvasóit a főbb történelmi és egyéb fontosabb eseményekre akarjuk figyelmesre tenni.

— Az ujpesti takarékpénztár. igazgatója Friedmann Armin ebbeli tiszterrel, sokoldalú elfoglaltságára való tekintettel leköszönt s helyébe Sonnenfeld Miksa kereskedőt, a Sonnenfeld Lina és fiai ezeg beltárgyaló választották meg. A távozó igazgató az intézeti ügyeit sok szakértelemmel vezette s azért távozását sokan sajnálják.

— Berényiné-Hazafy Hermína diadala. Ujpest már eddig is több oly művészettel és művésznővel dicsekedhetik, a kiket, mert itt születtek és itt nevelkedtek, méltán a magáénak vallhatja. Ezúttal *Berényi Antalné sz. Hazafy Hermína* urhölgy szerzett újabb dícsőseget Ujpestenek. Mint jeleztük, f. hó 1-én a szegedi dalárda estélyen énekelt elragadóan, igazi művészzel. De minek dicsekszünk mi őt? Halljuk mit mondanak a szegediek. A „Sze-

berth Gizella és Irma, Gorvay Emma, Herz Mariska, Jablonszky Jolán és Irén, Jarmay Ika, Kanovics Hedvig, Kúrovics Ella, Lukoss Berta, Lendvay Gabi, Morvai Etelka, Nagy Juliska, Pohl Emma, Perl Mariska, Popper Mariska, Sarkány Zelina, (Bpest) Steiner Ilonka, Sebestyén Ilonka, Schelket Margit, Strausz Rózsa, Somogyi Riza és Malvin, Tierque Marianna, Waisz Aranka, Varnai Jolán.

Ez a nevsor tanúságot tesz arról, hogy igen szép társaság volt együtt.

Ez a társaság marasztalt engem is fenn a teremben addig, míg a már feledésbe ment habos fánk iránti inger bennem újból fel nem ebredt.

Rohantam le a lépcsőkön az étterembe, a hol egyik asztalnál Tanos Laczi éppen abban a pillanatban nyelt le valamit. En körülnézve nem látva az asztalokon habos fánkot, azt hittem, hogy ő nyelte le az utolsó darabot, ezért iszonytató düh fogott el; reá akartam rohanni, hogy gyilkosává legyek, de ebben a mindenekre kiterjedt figyelmi Horváth Gyula sietnök, Szarntik János pénztáros Wallensfeld Károly titkar, Porzsozt Lajos művezető, Engelsmann Ferencz, Freund Vilmos, Groner Jenő, Hazafy Geza, Szabó Béla, Lichtmann Viktor, Molnár László, Wurm Elemer, Salgó József és Strausz Lipót rendezők megakadályoztak és vittek egyenesen fel az emeleten elhelyezkedett Malachovszky ezukrász elé, ahol oly kedvesen mosolyogtak elem a habos fánkok! *Kriz-Kraz.*

A teremben túzsufaltság természetesen nem volt, de arra a rendezőség nem is törekedett, ellenben volt virágos kedv, melyben oroszán-részük van a fiatal torna-lagóknak, a kik fiatalságukban rejő, mesterkeletlen szilajssággal élnek a jelenet mikor mulatni kell, de ép oly mértékben élni, vigadásta ingerelni képesek a gyengéd nemet.

Meg *Doll Erna*, az a szoborszerű, tartózkodó fiatal leány is változatosan ment keresztül, ezúttal hamvas arczara kiszékkent a pír s bizony akarattalanul is elarulta, hogy ő is tud mulatni.

De kipirult a többi fiatal leánynak és menyecskenek is az arca, mert kedvvel, teljes odaadással tánczolt, mulatott mindegyik.

Szorgalmasan tánczolt az elnök szeretetreméltó fiatal neje is, mintha csak elől akart volna járni és — bár arra szükség nem volt — jó példát mutatni.

A tánczrend meglepően csinos s jó ízlelő áruit el, Pius tasakon trapez s azon két gyűrűs kötél lóg. A tánczrendet magában rejő tasakon három «E»-betűs s «Ujpesti tornaegyesület» 1897 felírás.

A föltelte-ekben uralkodó szín nem volt, ámde mindegyik eltalálta, hogy minő szín illik a saját enjéhez.

Néhányat a sok közül sikerült emlékemben megtartanom. Így például Zsoldos Jánosné világos selyem, virágokkal átszőtt, dr. Korbay Károlyné halványkék, selyem virágokkal átszőtt, Czipauer Janosné chinekek selyem, dr. Steinhart Bódogné kék, kivágott dereku selyem, Schmidt Hansiné fekete se-

lyem, Kanovits Zoline világos, virágos selyem ruhaja, mindannyian a lányok közül Pohl Emma rózsaszín selyem, Kúrovics Ella fehér átszőtt selyem, síma övvel, Dettl Erna lilaszürke selyem, csipke gallér, Baternay Roza rózsaszín selyem stb., mindmegannyian bármely elite-bálban megállhatnak helyüket.

Az első negyest 60 pár tánczolta, mely szám éjféltálig a legvigább kedélyhangulatban tartotta magát.

Jelen voltak asszonyok: Auguszting Jenőné (Bpest) Argay Henrikné, Baternay Gezané, Buchbinder Samuue, Czipauer Janosné, Czenner Imréné, Dettl Pálné, Dezső Lajosné, Darvayné, Deucht Samuue, Erkel Mária, Fodor Rezsőné, Fried Morné, Grenzó Sandorné, Grünbaum Lajosné, Höberth Belané, Jablonszky Sandorné, Jarmay Elekne, öz. Kanovics Aladarné, Kanovits Zolanné, Kúrovics Sandorné, dr. Korbay Károlyné Lukoss Emilne, Ludvay Janosné, Meszaros Alajoné, Nagy Belané, Perich Károlyné, Popper Sandorné, Perl Adolfne Rozgonyi Lajosné, Sarkány Belané (Bpest), Sebestyén Antalné, Schmied Richardné, dr. Steinhart Bódogné, Steinerne, Schmiedt Janosné, Szentandrassy Istvánné, Schlesinger Henrikné, Wurm Gyulané, Zsoldos Janosné, Zmeskál Lázárné, Leányok: Argay Miczike, Baternay Róza, Buchbinder Irén, Czipauer Ilonka, Czenner Margit, Dettl Erna, Deucht Jenny és Pauluska, Deresény Margit, Doll Juliska, Erdei Boriska, Erkel Sárika, Emmerth Irma, Fodor Rózi, (Budapest), Farkas Ilona, Fischer Elsa, Fodor Mariska és Olga, Grünbaum Ernesztina, Hö-

gedi Híradó így ír: »Az estély vendégművésznője **Berényiné-Hazafy Hermin** urnó volt, Maleczkyné asszony talentumos különös talánványa. A kedves énekesnő Verdi *Traviatájának* első felvonásbeli nagy áriáját énekelte olyan kiváló széles drámai hanggal, amely föltétlen elismerésre ragadta a hallgatókat. Iskolája dicséreti Maleczkyné asszony módszerét. A követelő tapsokra magyar dalokkal toldotta meg a műsört a jeles énekesnő, a ki előtt bizonyára fényes jövő áll. A *„Szegeci Napló*» ezeket írja: »Andalító pacsirta-énekekben gyönyörködött a közönség. Egy szőke bájos fiatal asszony, beszédes, melázó szemű, bővös hangjával mindenkit lebilincsel. *Berényiné-Hazafy Hermina* vendég Szegeden, — úgy tudjuk operanékesnőnek készül. *Traviata* nagy áriáját énekelte. Hatalmasan kifejtett sopránja különösen a közép regiszterekben cseng, feltűnő tisztasággal. Kétűnő iskolára vall pompás koloratúrája is kristálytisztá egyenletes fejjangjával. Riadó zajos taps zúgott föl az ária után és a művésznőnek meg kellett énekszámát toldania. Ráadásul meg egy magyar műdalban csillogtatta remek hangját, amely után alig akart szünni a lelkes taps.« Örömmel jegyeztük fel a művésznő ezen hódítását, egyben köszönjük, hogy Ujpestnek dicsőséget szerzett.

— **Az orsz. m. kir. zeneakadémia** e hó 6-án tartotta második nyilvános hangversenyt amelyen Ujpestnek két szűlőtte is részt vett és pedig B. Hazafy Hermina az operaiskola utolsó éves növendéke. Thomas »Mignon« operájából énekelte Titania dalát, Szelepcsényi Linka pedig az Adam-efe variációt énekelte. Az eredményről jövő számunkban referálunk.

— **A polgári leányiskola építkezése.** A mint értesülünk az újpesti polg. leányiskola építésének vezetésével Papp Szilágyi László miniszteri titkár van megbízva. Azt hisszük, de el is várjuk, hogy az építkezés munkálatait újpesti iparosok kapják, mert rendszeren, ha Ujpestben valami nagyszabású épület emelnek, idegen iparosoknak adják ki a munkálatait. Jó lenne, ha ez ügyben az ipartestület minél előbb felterjesztést intézne a közoktatásügyi miniszterhez.

— **Az ipartestületi elnökválasztás,** amelynek múlt hó 28-án kellett volna megejtenie, el lett halasztva azért, mert a tagok nem jöttek kellő számban össze. A választás e hó 14-én, tekintet nélkül a tagok számára meg fog ejtetni. Jelöltek vannak öten, nevszerint Busfy István, Csepregi Pál, Sümegi György, Lattisz János és Lederer Győző. Legtöbb reménye a megválasztásra Busfy Istvánnak van, akinek partja erősen tömörül. Ha őt választanák meg, úgy benne az ipartestület igen szorgalmas agilis elnököt nyerne, aki a közéletben már évek óta részt vesz s mint ipartestületi előjáró az ipartestület ügyeit-bajait jól ismeri s annak vezetésénél ebbeli ismereteit értékesíteni is tudná. Ámbátor a jelöltek bármelyike is, ha a közbizalom őt érné, érdemes a megválasztásra.

— **Az eltüntetett közúti-vasúti megállóhely.** A vasút-utca mentén a Tökölyi-, Maria-, Beicsényi- és Deák-utca lakói e hó 3-án azon furcsa meglepetésre ébredtek, hogy bolondok-estélyen a Tökölyi-utca sarkán levő villamos közúti-vasúti megállóhelyet, illetve ezt megjelölő táblát átvitte valami jóindulatú egyéniség az Erzsébet-, illetve Cordin-utca sarkára. Már most a Csengeri-utca környékén lakók azon kellemes helyzetben vannak, hogy két megállóhelyhez jutottak, a Csengeri- és a főle 20 lépéssnyire eső Erzsébet-utéhoz. A rossz nyelvek azt beszéltek, hogy ezen kényelem, egy vasúti ur kedveért történt, aki elbizott-sága miatt nem képes odébb gyalogni. A dologban az a legérdekesebb, hogy törvényellenes, amennyiben sem a közigazgatási fórum, sem az előjáróság erről értesítve nem lett; s amit a műtanrendőri bizottság megállapított, azt csakis az veheti el. A környék lakói, mint halljuk, több száz aláírással kénytelenül járulnak a hatóságokhoz a megállóhely visszahelyezése végett, ami közérdek szempontjából egyedül helyes, mert a Csengeri- és István-utcai vonal kellő közepére esik, s mint ilyen a méretek alapján is, de meg annak idején az érdekeltéssel által is kérelmezett. S mivel a Maria-utca tranzitó ut, mely az Árpád-uton is megállóhelytel bír, a vasút-utcai részen is megállóhelyet kapott.

— **Tánczvizsgálommal egybekötött művésztalálkozó.** Az újpesti központi asztaltársaságból alakult »Gyermekbarát-Egyesület« folyó évi márczius hó 20-án a Colosseum összes termeiben budapesti elsőrendű művészek és művésznők közreműködésével mellett hangversenyvel egybekötött tánczvizgalmat rendez. Kezdeté 8 órakor. Bélépti-díj Személyjegy 1 frt. Családjegy (1 ur 2 hölgy) 2 frt. Jegyek előre válthatók: Özv. Müller A. urnó dohánytőzsdéjében, Katz A. és Zweig A. urak kávéházában és Klein S. ur vendéglőjében, valamint este a pénztárnál. Az estélyen a jótékony cél iránti tekintetből a következők működnek közre: Diósyné Handel Berta urnó a m. k. operaház tagja. Delli Emma k. a. a vigszínház tagja. Totisz Elza k. a. hegedűművésznő. Beck Vilmos ur a m. k. operaház tagja. Balassa Jenő ur a vigszínház tagja.

— **Az »Ujpesti dalkör«** f. hó 2-án, huszadikán kedden a polgári kör összes helyiségeiben jelmezestélyt rendezett, mely várakozáson felül sikerült. A dalkör tagjaiból alakult bolond-társaság nagy díszfelvonulása elénk derültéget keltett, a 9 tagból álló kínai Hrat-Sing nevű színtársulat a dalkör tagjaiból álló daltársulat már zajos tetszést idézett elő, úgy hogy a dalt ismételnők kellett, míg a Maruzelli-fele Jambó-társaság Jäck Józseffel az élén, annyira tetszett, hogy vége-hossza nem volt az előadásoknak és tapsnak. Nagy tetszésben részesült a 260 ctmr. magas 1 1/2 éves Pepi nevű csodagyermek az 55 éves törpe mamájával, nemkülönben a szerencsétlenül kimúlt óriás patkány hullája felett elénekelt gyászdal. Elismerésünket kell kifejeznünk a dalkör összes tagjainak az ügyesen összeállított élvezetes programért, melyben nagy érdeme van Andrejka szobrásztanárnak és nejeének, továbbá a dalkör karnagyának ifj. Erkel Sándornak: előbbieknek azért, mert a szükséges jelmezek megválasztását és összeállítását ők végezték, míg utóbbi az előadott dalokat élvezhető precizitással tanította be, de meg mert egyébként is felelte sokat fáradozott a rendezés körül. A vendégek nagy számban voltak jelen s ez némileg korlátozta az élvezetet. Jelmez nagyon sok volt és igen izléses és nem mindennapi. Az első negyest mintegy 120 pár tánczolta, mely szám csak reggeli 2 óra felé kezdett apadni, mert a fokozott kedv nem igen engedte a kora távozást. A minden ízében kedélyes estélyen jelen voltak. Asszonyok: Andrejka Józsefné, Tóth Jánosné, Silbermann Izidorné, Mády Antalné, Pótz Mihályné, Czempa Józsefné, Wuttke Ferenczné, Kontzné, Treffler Istvánné, Borbás Istvánné, Radványi Bertalané, Rajnerne, Maschke János kapitányne, Rályi Lipótné, Doria Károlyné, Dunajcsik Istvánné, Pótz Antalné, Winkler Lajosné, Cserevnyán Nándorné, Schmidt Jánosné, Schraeder Sándor né, Lindt Jánosné, Földes Jakabné, Klupáthy Józsefné, Neumann Árminné, Donáth Antónia, Musitz Istvánné, Kutzer Józsefné, Ledermann Roza, Póók Jánosné, Santó Miklósné, Mehes Zsigmondné, Musitz Istvánné, Dömötör Vilmosné, Schiffer Imrené, Halász Istvánné, Scherzer Ernőné, Turnai Pálné, Pinter Károlyné, Szvaton Ágostonné, Özv. Ladányi Sománé, Fischer Istvánné, Puksa Gézné, Erker Andrásné, Paten Mária, Emmerling Rezsőné, Szimon Lászlóné, Neswadda Károlyné, Fokt Istvánné, Földes Árminné, Andrejka Mihályné, Klopfer Lipótné, Kollar Mária, Dótel Józsefné, Kaprinay Ferenczné, Peller Beláné, Özv. Bruzsné, Baubachné, Borsenszky Józsefné, Kubányi Károlyné, Kovács Ignaczné, Pinter Gusztávné, Tárnok Mártonné, Moslavatz Józsefné, Scherzer Károlyné, Fuchs Antalné, Erschinger Jánosné, Martingano Miklósné, Biedermanné, Szilávy Istvánné, Serényi Alajosné, Bodnár Samuné, Sternthalné, Doctor Bélané, Emmerling Antalné, Wirsz Györgyné, Ertl Antalné, Andrejka Antalné, Pollák Róza, Timon Tiborné, Schwarz Jakabné, Czukeller Ferenczné, Ehrhardt Józsefné, Pfeifer Andrásné, Opavszky Henrikné, Sárközy Károlyné, Kollmann Gyuláné, Klatrobecz Endrené, Leányok: Lanzerics Gizella, Szilávy Margitka, Pollák Vilma, Vörös Viktória, Schillerwein Anna, Neumann nővérek, Hambalek Gizella, Kutrovits Ella, Pótz Etel, Halász Ella, Lukász Berta, Neumann Jenny, Riedl Anna, Bodnár nővérek, Jakobovits nővérek, Lederer Ilona, Tidry Ágnes, Prinzhausen Mártha, Polesz Mariska, Demusz Ida, Klupáthy Teréz, Neumann Debora, Baltyszwil-

ler nővérek, Erkel Sárka és Mariska, Pinter Gizella, Baubach Anna, Treffler Anna, Miszkolczy nővérek, Grünfeld Janka, Lóvy Mariska, Póók Etel, Kollar Anna, Weisz Janka, Nemes Eszti, Andrejka nővérek, Woditska Blanka, Sternthal nővérek, Pótz Gizella, Bak Borbála, Pinter Róza, Mády Lujza, Spötler Róza, Borbás Józsa, Borsenszky Aranka, Schaff Jolán, Rupp Pavla, Scheffer Janka, Staviczky Erzsike, Tóth Erzsébet, Vasitsek János, Erker Paula, Proszner Lili, Peszter Etel, Schottola nővérek, Stampf Leona, Korpás Juli, Wittner Mariska, Orlik Róza, Maknitsky Elza, Tóth Ilona, Paskutz Helén, Krotl Etel, Krotl Teréz, Martingano Virginia, Lázár Teréz, Biedermann Ernesztin, Gach Lenke, Delinovszky nőv. Svaton Olympia.

— **Az újpesti „Nandor“ című betegsegélyezési és temetkezési egyesület** február hó 27-én tartotta meg szokásos tánczvizgalmát, a mely az előbbi évekhez képest igen gyeren volt látogatva, a mi — mint tudjuk — azon körülménynek tulajdonítható, he hogy általában igen nagy munka-pangás van. A mulatságot egy igen sajnó és szomorú incidens zavarta meg, a mennyiben az egyesület tiszteletreméltó alelnökének Rischák Ferencnek neje szül. Jurtjk tánczközben rosszul lett és rövid fel órai szenvedés után meghalt. Az elhunytat, kinek temetése f. hó 2-án volt, a nagyszámú családon kívül számos tisztelői és barátai a legnagyobb részvét mellett kísérték ki a helybeli temetőbe. Nyugodjék békében.

— **A villamosok balja.** A B. U. R. villamvasut kalauzai fényesen sikerült bált rendeztek múlt hétfőn a »Polgári kör« helyiségeiben. Villamos jó kedvvel folyt a mulatság és sem kisiklás, sem pedig elgázolás nem zavarta meg a jó kedélyeket. A rendező-bizottság vezetői nagyszerűen indították a párokat és az ellenőrök híven teljesítették kötelességüket, a mennyiben szigorúan ellenőrizték a tánczosokat, hogy a tánczosnők petrezselymet ne áruljanak, míg a kalauzok pontosan ügyeltek arra, hogy belepti jegy nélkül senki se utazhasson a bál jó sikere felé. Kora reggel lett míg a jelenlevők elérték a bál végét — végállomását. A talpalá egy jó cigányzenekar szolgáltatta a villamos aramot, a mely az egyszer kitűnően, minden fennakadás nélkül működött.

— **Az újpesti kath. legényegylet** f. hó 1-én színelőadással egybekötött tánczvizgalmat rendezett, a mely úgy erkölcsileg valamint anyagilag igen sikerültnek mondható. Színtre került Almásy Tihamernek a »Toth leány« című népszínműve, melyben a főszerepet Kiss Ernesztin k. a. (Hanka) és Zelena József (Misu tof legény) adtak szabatosan és minden tekintetben kielégítően, a többi szereplők is többre-kevesbire mind megállották helyüket. Előadás után tánczra perdült az ifjuság és jartá reggelig.

— **A villamos alatt.** A 14. számú villamos kocsi hétfőn reggel elgázolta Kleiner Ferencz kovácsot a külső vaczi uton. A sebesültet be szállították a Rokus-korházba. Kleiner részeg volt s nem hallotta a kocsivezető csöngését.

— **Farsangi kedélyesség.** A »Magyar pamutipar részv. társ.« néhány munkása múlt hétfőn délután vig mutat csapatot. De a mulatságnak rossz vége lett, mert egy Holliesek nevű gyári munkás úgy helyben hagyta Weinberger Lajos nevű cimboráját, hogy most súlyos betegem fekszik nevezett gyárban levő lakásán. Hollieseket a rendőrség vette oltalmába.

Szerkesztői üzenetek.

E J urnak. Helyben. Az Arany János emlékére néhány ur által rendezett estélyről a tudósítást nem közöljük, mert elvárjuk, hogy ilyen alkalommal kötelességszerűen a sajtót is meghívják. Azután nem közöljük azért sem, mert a mint értesültünk a hazafias estélyt a *„Wacht am Rhein“*-nal kezdték, a mi az ünnepélyt annyira lealacsonyította, hogy jobb arról nem írni, mintsem a hazafias érzelmeket és a nagy költő iránti tiszteletet oly mélyen sérteni, hiszen az valóságos attentatum a hazafiaság ellen, a mi bizonyára megbotránykoztatná jóérlelmű olvasóinkat.

Nalva. A szerelem nincs befolyással az emberek életére, mert egy angol orvosi könyvben olvastuk, hogy az, aki 60 évig szerelmes tisztes kort ér el. Tehát legyen nyugodt.

Kezdő poeta. Verseiből azt láttuk, hogy nagy tehetség rejlik önbén, de ez a tehetség nem a vers hanem inkább a tajtékpipa faragásában nyilvánul.

FUCHS ANTAL

könyvnyomdája

Ujpest, Árpád-ut 20. szám.

Ajánlkozik a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállal hírlapokat és műveket minden nyelvben, körleveleket, táblázatokat, esketésre, gyűlésre és egyéb meghívókat, gyászjelentéseket, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyletbeli nyomtatványokat, szállítóleveleket, falragaszokat, vonalzott üzleti könyveket, folyóiratokat stb. stb. a legmérsékeltbb árakon való elkészítését.

2

Eladó telkek.

Az „Ujpesti kereskedelmi és iparbank“ tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3—5 óra** közt a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.

27